www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

Determining the role of meaning of life and educational vitality in the prediction of creativity and happiness of female students (Secondary school)

ahmad mirgol [1]

[1] *Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Zahedan, Iran*

**Corresponding author: ahmad mirgol , Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Payame Noor University, Zahedan, Iran. E-mail: ahmad. Mirgol @ pnu.ac.ir*

Article Info

Keywords: *meaning of life, educational vitality, creativity, happiness, studenta*

Abstract

Introduction: saying that creativity and happiness as one of the capabilities of the human mind play a major role in innovation and solving human problems. Therefore, the purpose of this study was to determine the role of meaning of life and academic vitality in predicting creativity and happiness of high school students.

Methods: A correlation study design was used for this research. The statistical population of this study was all second-grade female students in the 1398- 1398 academic year. A multistage cluster sampling method was used and 103 people were selected as the sample size using the Cochran formula. The main tools for collecting information in this study were the meaning of the life of Stiiger et al. (2006), Chary and Dehghanizadeh (۲۰۱۳), Randsip's creativity (1979) and Oxford Happiness (1999).

Results: The results of Pearson correlation coefficient indicated that there was a positive and significant relationship between the meaning of life with happiness (r = 0.27) at 99% confidence level, but there was not a meaningful relationship between meaning of life and creativity ($p \leq 0.05$) , There is also a positive and significant relationship between academic vitality and creativity (r = 0.33) and happiness (r = 0.32) among female students at 95% confidence level.

Conclusion: Given the importance of the role of academic vitality and the meaning of life in predicting students' creativity and happiness, school programs should be organized in such a way as to promote creativity and happiness through the components of academic vitality and meaning of life.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۹، شماره ۱، ۱۴۰۵
صفحات: ۱۸-۲۵

تعیین نقش معنای زندگی و سرزندگی تحصیلی در پیش بینی خلاقیت و شادکامی دانش آموزان دختر (متوسطه دوم)

احمد میرگل [۱]

[۱] گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، زاهدان، ایران

* نویسنده مسوول: احمد میرگل ، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه پیام نور، زاهدان، ایران
ایمیل: *ahmad. Mirgol @ pnu.ac.ir*

چکیده

مقدمه: خلاقیت و شادی به عنوان یکی از توانایی های ذهن انسان نقش عمده ای در نوآوری و حل مشکلات بشری بر عهده دارند. لذا هدف از پژوهش حاضر، تعیین نقش معنای زندگی و سرزندگی تحصیلی در پیش بینی خلاقیت و شادکامی دانش آموزان دختر متوسطه بوده است.

روش‌ها: جهت انجام این پژوهش از یک طرح پژوهشی همبستگی استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر متوسطه دوم در سال تحصیلی ۱۳۹۷- ۱۳۹۸ تشکیل می دادند که به روش خوشه ای چند مرحله ای و با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۱۰۳ نفر بعنوان حجم نمونه در نظر گرفته شدند. ابزارهای اصلی گردآوری اطلاعات در این پژوهش شامل معنای زندگی استیگر و همکاران (۲۰۰۶)، سر زندگی تحصیلی چاری و دهقانی زاده (۱۳۹۱)، خلاقیت رندسیپ (۱۹۷۹) و شادکامی آکسفورد (۱۹۹۹) بود.

یافته‌ها: نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین معنای زندگی با شادکامی (r= ۰/۲۷) در سطح ۹۹ درصد اطمینان وجود دارد اما رابطه معناداری بین معنای زندگی با خلاقیت وجود ندارد ($p \geq$ ۰/۰۵)، همچنین رابطه مثبت و معناداری بین سرزندگی تحصیلی با خلاقیت (r= ۰/۳۱) و شادکامی (r= ۰/۳۲) دانش آموزان دختر در سطح ۹۵ درصد اطمینان وجود دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت نقش سرزندگی تحصیلی و معنای زندگی در پیش بینی خلاقیت و شادکامی دانش آموزان، برنامه های مدارس باید به گونه ای سازماندهی شود که زمینه های ارتقای خلاقیت و شادی از طریق مولفه های سرزندگی تحصیلی و معنای زندگی فراهم شود.

واژگان کلیدی: معنای زندگی، سرزندگی تحصیلی، خلاقیت، شادکامی، دانش آموز

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

مقدمه

اریکسون مرحله نوجوانی را به عنوان فرصتی برای حل دوباره هویت از طریق ترکیبی که یکی سازی شده و تعالی بخش تمام همانندسازی های گذشته می باشد؛ می داند. وظیفه اصلی نوجوانی ایجاد حس روشن و پایداری از خود است. هویتی که نه تنها با گذشته (کودکی) همانند است بلکه در آینده (بزرگسالی) نیز پایدار و بی همانند است (۱). زندگی تحصیلی (Educational life) از مهم ترین دوره های زندگی فرد است که بر تربیت و یادگیری ثمربخش و موفقیت آمیز فرد تاثیر می گذارد و در آنجا لیاقت ها و توانایی ها به بار می نشیند (2). دوران تحصیل، دوره ای از زندگی است که در آن تغییرات شناختی و اجتماعی سریعی اتفاق میافتد (۳). از این رو انطباق و سازگاری با فرصت ها و چالش های تحصیلی مورد توجه پژوهشگران تعلیم و تربیت بوده است (۴). از جمله این توانایی ها و استعدادها که موجب سازگاری افراد در برابر تهدیدها، موانع، سختی ها و فشارها در حیطه تحصیلی می شود، سرزندگی تحصیلی است (۵). زندگی با مجموعه ی پیچیده ای از اطلاعات مبهم، رویدادهای ناخوشایند و شرایط غیر قابل پیش بینی انسان را به چالش می طلبد، با این حال اکثر افراد این رشته تجارب را قابل درک احساس می کنند و بیان می دارند که معنای زندگی را یافته اند (۶). داشتن معنای در زندگی یکی از ویژگی های شخصیت سالم است. معنای زندگی به عنوان عاملی ارزشمند و مثبت است (۷)؛ علیرغم اینکه نیاز به یافتن معنای زندگی نیازی اصیل و ذاتی است، ممکن است این نیاز محقق نگردد در چنین حالتی افراد دچار نوعی پوچی و بی معنایی در زندگی می شوند. که فرانکل آن را خلاء وجودی می نامد(۸). در نظریه و پژوهش مربوط به معنا دو بعد مهم معنا در زندگی جلوه گر شده است (۹). بعد نخست به میزان ادراک افراد در خصوص با معنا و هدفمند بودن زندگیشان مربوط می شود و بعد دوم، به میزان درگیری افراد در راستای جستجوی معنا در زندگی مربوط می شود (۱۰). سرزندگی تحصیلی توانایی موفقیت آمیز دانش آموزان در برخورد با چالش های تحصیلی که در مسیر زندگی تحصیلی معمول هستند، تعریف می شود (۱۱). در واقع توانایی فرد برای موفقیت در برخورد با موانع و چالش های تحصیلی که در مسیر زندگی تحصیلی معمول هستند (۱۲). به طورکلی حس درونی سرزندگی شاخص معنی دار سلامت ذهنی است سرزندگی تحصیلی به پاسخ مثبت، سازنده و انطباقی به انواع چالش ها و موانعی که در عرصه ی مداوم و جاری تحصیلی، تجربه می شوند اشاره دارد (۱۳). تمدن بشری مرهون اندیشه خلاق انسان بوده است و دوام آن بدون بهره گیری از خلاقیت، که عالی ترین عملکرد ذهن آدمی قلمداد می شود، غیر ممکن است (۱۴). خلاقیت نقش مهمی در نو آوریهای فنی، آموزش، تجارت، هنر و علوم و بسیاری از زمینه های دیگر دارد. تاثیر خلاقیت در زندگی و ابعاد مختلف آن به طور کامل مشهود است (۱۵). بدین ترتیب شاید به جرات بتوان گفت خلاقیت کلید طلایی خوشبختی است (۱۶). امروزه شادکامی (Happiness) یک حق طبیعی و یک اجبار دیده می شود شادکامی احساسی است که همه خواهان آن هستند اما تعدادکمی از ما به آن دست می یابیم (۱۷). شادکامی حوزه نسبتا تازه در مطالعات روان شناسی می باشد (۱۸). شادکامی یعنی احساسات مثبت زیاد، رضایت بالا از زندگی و احساسات منفی نادر داشتن (۱۹). شادی عامل بسیار مهمی در زندگی است که از آن طریق، فرد همیشه دارای یک حس خوب درباره ی زندگی خود و دیگران است و فرد احساس نومیدی را از خود دور می‌کند و ضعف‌های خود را می‌پذیرد. شادی و نشاط نه تنها به روح و روابط انسان بلکه بر جسم او نیز تاثیر میگذارد (۲۰). دانش آموزان نیز،که از مهمترین اقشار جامعه محسوب می شوند در صورت برخورداری از شادی، حقیقی در ذات و شخصیت خود احتمال موفقیت خود را در تمامی شئون تحصیلی و معنوی در زمان دانش آموزی و حتی پس از طی دوران تحصیلی و در زمان اشتغال به کار افزایش خواهند داد (۲۱). تحقیقات زیادی حول این متغیرها انجام گرفته است اما هیچ پژوهشی به این شکل بررسی نکرده است. الهی فر و همکاران نشان دادند که آموزش های شناختی- رفتاری بر تعلل ورزی تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش آموزان موثر بوده است (۲۲). ذبیحی حصاری و رضایی ثانی نشان دادند که بین خلاقیت و سرزندگی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد (۲۳). متینی مطهر و دلاور نشان دادند که بین خلاقیت و سرزندگی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد (۲۴). گاجده دریافت که رابطه مثبتی بین سرزندگی تحصیلی و خلاقیت وجود دارد (۲۵). پن و نگو معنای زندگی را کلیدی برای عاطفه مثبت میدانند که باعث افزایش میزان رضایت از زندگی و شادی می شود (۲۶). نوجوانی، دوره انتقال از کودکی به بزرگسالی، دارای حساسیت های خاصی می باشد. در این دوران نوجوان با مشکلات فردی، اجتماعی، شغلی و خانوادگی از یک سو و تغییرات گسترده بدنی و شناختی از سوی دیگر روبرو است (۲۷). با توجه به این که جامعه ایران از لحاظ هرم سنی جامعه جوانی محسوب می شود و بخش اعظم قشر جمعیتی آن را جوانان و نوجوانان تشکیل می دهند، توجه به این قشر از جمعیت می تواند ضروری و دارای اهمیت بالایی باشد (۲۸). بنابراین پژوهش پیش رو برای شناخت بهتر مرحله نوجوانی و بررسی چهار مولفه (معنای زندگی، سرزندگی تحصیلی، خلاقیت و شادکامی) پرداخته است. لذا با توجه به مطالب بیان شده این پژوهش به بررسی این سوال

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

پرداخته است آیا بین معنای زندگی و سرزندگی تحصیلی با خلاقیت و شادکامی رابطه معناداری وجود دارد؟

روش کار

این پژوهش با هدف کاربردی می باشد. از آنجا که هدف تحقیق حاضر تعیین معنای زندگی و سرزندگی تحصیلی در پیش بینی خلاقیت و شادکامی دانش آموزان دختر است و داده های مورد نظر از طریق پرسشنامه توزیع شده در جامعه آماری بدست آمده است، یک تحقیق توصیفی می باشد. مکان پژوهش مدارس متوسطه دوم شهر زاهدان و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر در سال ۹۷ حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۱۰۳ نفر برآورد شد. روش نمونه گیری از نوع خوشه ای چند مرحله ای می باشد.

الف- مقیاس معنا در زندگی: این پرسشنامه توسط استیگر و همکاران در سال (۲۰۰۶) تهیه گردیده است و دارای ۱۰ ماده و ۲ بعد وجود و معنای زندگی می باشد. روش نمره گذاری بر اساس یک طیف پنج درجه ای لیکرت از یک تا پنج نمره گذاری شده است. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شده است. در پژوهش مصرآبادی و همکاران (۱۳۹۲) پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ گزارش شده است (۲۹).

ب- مقیاس سر زندگی تحصیلی: این پرسشنامه توسط چاری و دهقانی زاده (۱۳۹۱) تهیه گردیده است و دارای ۹ ماده می باشد. روش نمره گذاری بر اساس یک طیف پنج درجه ای لیکرت از یک تا پنج نمره گذاری شده است. نتایج حاصل از بررسی حسین چاری و دهقانیزاده (۱۳۹۱) نشان داد که ضرایب آلفای کرونباخ به دست آمده با حذف یک گویه برابر با ۸۰٪ و ضریب بازآزمایی برابر ۷۳٪ بود (۳۰).

پ- مقیاس خلاقیت: این پرسشنامه توسط رندسیپ (۱۹۷۹) تهیه گردیده است و دارای ۵۰ ماده می باشد. روش نمره گذاری بر اساس یک طیف پنج درجه ای لیکرت از یک تا پنج نمره گذاری شده است. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شده است. در پژوهش پرسشنامه کاظمی (۱۳۸۱) پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۳ گزارش شده است (۳۱).

ت- مقیاس شادکامی آکسفورد : این پرسشنامه توسط آرجیل و لو (۱۹۹۰) تهیه گردیده است و دارای ۲۹ ماده چهار گزینه ای می باشد و بر اساس یک طیف چهار درجه ای از صفر تا سه نمره گذاری شده است. نمرات آزمودنیها از صفر تا ۸۷ در نوسان است. روایی این آزمون را در خارج از کشور آرجیل و لو (۱۹۹۰) و در ایران علی پور و نوربالا (۱۳۸۷) تائید کردند و برای تعیین پایایی سه آزمون آرجیل و لو، ضریب آلفای ۹۰٪ را با ۳۴۷ آزمودنی به دست آوردند. علی پور و نوربالا (۱۳۸۷) با ۱۰۱ آزمودنی در بین دانشجویان شهر تهران، آلفای کرونباخ ۹۳٪ را به دست آوردند. (۳۲).

در این مطالعه ابتدا به بررسی و تهیه ی پیشینه ی نظری و تحقیقاتی پرداخته شد و سپس از بین اعضای جامعه، نمونه ی مورد نظر انتخاب گردید. برای نمونه گیری از روش نمونه گیری خوشه ای استفاده گردید که در این روش از میان مدارس ناحیه ۲ شهر زاهدان چهار مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شدند . پس از آن پژوهشگران با اخذ مجوز در محل تحقیق (مدارس) نمونه گیری کرده و برای جمع آوری داده ها با استفاده از پرسش نامه معنای زندگی، سرزندگی تحصیلی، خلاقیت و شادکامی تهیه و بر روی اعضای نمونه اجرا گردید. برای تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش از شاخص های آمار توصیفی مانند (میانگین و انحراف استاندارد) و همچنین از آمار استنباطی برای آزمون سوالات ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون در نرم افزار spss-۲۳ استفاده گردید.

یافته‌ها

رنج سنی گروه مورد مطالعه ۱۵- ۱۸ بود که گروه سنی ۱۷ سال (۴۹/۵٪) بیشترین درصد را به خود اختصاص داده است. بیشترین درصد را گروه علوم انسانی (۸/ ۷۱٪) به خود اختصاص داده است. همچنین از این تعداد ۷۶ نفر در پایه یازدهم (۷۳/۸٪) بودند. همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود میانگین و انحراف استاندارد معنای زندگی به ترتیب ۳۹/۸۶، ۴/۶۶ ، میانگین و انحراف استاندارد سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۲۶/۲۹، ۷/۷۷، میانگین و انحراف استاندارد خلاقیت به ترتیب ۱۶۲/۱۳، ۲۷/ ۷۳ و میانگین و انحراف استاندارد شادکامی به ترتیب ۴۱/۲۷، ۱۷/۴۲ می‌باشد.

جدول شماره ۱- میانگین معنای زندگی، سرزندگی تحصیلی، خلاقیت و شادکامی دانش آموزان مورد مطالعه

شاخص آماری	میانگین ± انحراف استاندارد
معنای زندگی	۳۹/۸۶ ±۴/۶۶
سرزندگی تحصیلی	۲۶/۲۹ ±۷/۷۷
خلاقیت	۱۶۲/۱۳ ±۲۷/۷۳
شادکامی	۴۱/۲۷ ±۱۷/۴۲
نمونه	۱۰۳

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

جدول شماره ۲- ماتریس همبستگی معنای زندگی با خلاقیت و شادکامی دانش آموزان مورد مطالعه

متغیرهای پژوهش	خود پنداره	رضایت از زندگی	آمادگی روانی	سر ذوق بودن	احساس زیبایی شناختی	خودکار آمدی	امیدواری	شادکامی	خلاقیت
وجود	۰/۲۵۰*	۰/۳۰۳**	۰/۲۹۲**	۰/۱۹۹*	۰/۳۳۲**	۰/۲۱۳*	۰/۳۷۶**	۰/۳۲۱*	
جستجو	۰/۰۵۶	۰/۱۲۵	۰/۰۶۹	۰/۰۳۴	۰/۱۲۸	۰/۰۶۰	۰/۲۲۵*	۰/۱۰۶	
معنای زندگی	۰/۲۰۱*	۰/۲۷۶**	۰/۲۳۷*	۰/۱۵۵	۰/۲۹۷**	۰/۱۷۸	۰/۳۸۱**	۰/۲۷۷**	۰/۰۹۰

** p≤۰۵/۰*p≤ ۰۱/۰

(N= 103)

یافته های جدول ۲ نشان می دهد که معنای زندگی با برخی از متغیرهای پیش بین دارای رابطه مثبت و معنادار است گرچه بیشترین ارتباط معنای زندگی به ترتیب با امیدواری، احساس زیبایی شناختی، رضایت از زندگی، آمادگی روانی و خودپنداره است و این روابط در سطح (p ≤ ۰/۰۵) معنادار است. بطوریکه ملاحظه می شود معنای زندگی دارای بیشترین ارتباط با امیدواری (r =۰/۳۸) و کمترین ارتباط با خودپنداره است (r =۰/۲۰). این در حالی است که آمادگی روانی با معنای زندگی دارای ارتباط ضعیف تری است (r =۰/۲۳).

همان‌طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود متغیر وجود بیشترین پیش بینی را از شادکامی دانش آموزان داشته است. این متغیر توانسته است ۰/۱۰۳ از شادکامی را پیش بینی کند. مقدار F نشان دهنده ی معنادار بودن این پیش بینی در سطح ۰/۰۱ ≥p می باشد. میزان t در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

جدول شماره ۳- رگرسیون معنای زندگی دانش آموزان مورد مطالعه

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	R	R^2	F	Sig	β	T	Sig
وجود	شادکامی	۰/۳۲۱	۰/۱۰۳	۱۱/۵۷	۰/۰۰۱	۰/۳۲۱	۳/۴۰	۰/۰۰۱

جدول شماره ۴- ماتریس همبستگی سرزندگی تحصیلی با خلاقیت و شادکامی دانش آموزان مورد مطالعه

متغیرهای پژوهش	خود پنداره	رضایت از زندگی	آمادگی روانی	سر ذوق بودن	احساس زیبایی شناختی	خودکار آمدی	امیدواری	شادکامی	خلاقیت
سرزندگی تحصیلی	۰/۱۱۸	-۰/۰۳۱	۰/۰۹۴	۰/۰۲۵	۰/۰۸۴	۰/۰۰۳	۰/۰۴۳	۰/۰۷۲	۰/۳۱**

** p≤۰۵/۰*p≤ ۰۱/۰

(N= 103)

یافته های جدول ۴ نشان می دهد که سرزندگی تحصیلی با خلاقیت دارای رابطه مثبت و معنادار است (r =۰/۳۱) و این رابطه در سطح (p ≤ ۰/۰۱) معنادار است.

بحث

هدف اصلی پژوهش حاضر تحلیل روابط بین معنای زندگی و سرزندگی تحصیلی با خلاقیت و شادکامی دانش آموزان دختر متوسطه دوم زاهدان بوده است. یافته ها به ترتیب نشان دادند که بین معنای زندگی با شادکامی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و این ارتباط با مولفه امیدواری قوی تر است و این یافته با نتایج پژوهش های محمدی سنگاچین (۳۳) و پن و نگو (26) همخوان می باشد . از طرفی هیچ ارتباط معناداری بین معنای زندگی با خلاقیت وجود ندارد که یافته با نتایج پورلیاولی و بخشانی (۳۴) و هروی همخوان می باشد. بدین ترتیب می توان اذعان داشت؛ دانش آموزانی که در زندگی خود امیدواری بالایی

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

دارند و هر چه میزان رضایت بالاتر باشد شادکامی دانش آموزان مورد مطالعه افزایش می یابد.

همچنین بین سرزندگی تحصیلی با خلاقیت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد بنابراین می توان استنباط کرد هر چه میزان تعاملات و موفقیت تحصیلی بیشتر باشد خلاقیت هم به همان میزان زیاد است. یافته های این پژوهش با یافته های گاجده (۲۵) در پژوهش رابطه بین سرزندگی تحصیلی و خلاقیت در مراحل مختلف تحصیلی دانش آموزان ابتدایی، متوسط و دبیرستانی لهستان همسو می باشد. از طرفی ارتباطی بین سرزندگی تحصیلی و شادکامی مشاهده نشد که این نتایج با یافته های حاج علیزاده و همکاران(۳۵) همخوانی دارد. اگر تفکر خلاق، نوآوری و شادی دانش آموزان به منزله یکی از غایتهای نظام تعلیم و تربیت در نظر گرفته شود، دستیابی به آن تا حدود بسیار زیاد به معلمان و رفتارهایی که در کلاس درس و محیط آموزش دارند، وابسته است. این موضوع بیانگر آن است که معلمان پذیرنده مهربان و دارای مهارت سازنده احساسی، عاطفی و انسانی می توانند دانش آموزانی خلا، شاد و با انگیزه تربیت کنند. رخداد این اتفاق نه فقط برای نظام تعلیم و تربیت امری ارزشمند است که حتی برای نظام اجتماعی و حکومتی نوعی بهره وری و سرمایه گذاری به شمار می آید. پژوهشها نشان می دهند مدارسی موفق هستند که رابطه ی مناسب میان دانش آموزان و معلمان و سایر اعضای مدرسه برقرار کنند. در انتها به مسولان و برنامه ریزان نظام آموزش پیشنهاد می شود با برگزاری کارگاه های عملی آموزش سرزندگی تحصیلی، موجب بالا رفتن خلاقیت و شادکامی گردند؛ یا با به کارگیری نظریات و الگوهای یادگیری خلاق در هنگام تدوین کتب درسی، به رشد خلاقیت در یادگیرندگان کمک موثری نمایند و با توجه به ارتباط بین متغیرهای پژوهش، سایر محققین، برنامه ریزان درسی و موسسات آموزشی بایستی این مهم را مد نظر قرار دهند تا عواملی که باعث تقویت این ارتباط می شود، شناسایی و در برنامه ریز آموزشی درس قرار دهند.

یکی از عمده ترین محدودیت های این پژوهش عدم امکان تعمیم یا تعمیم محتاطانه یافته ها به دانش آموزان دیگر مقاطع است. خصوصا اینکه متغیرهای دموگرافیک و فرهنگی نیز در این پژوهش بررسی نشده است و امکان وجود تفاوت نیز بر اساس آن وجود دارد .

نتیجه‌گیری

به طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد سرزندگی تحصیلی و معنای زندگی می توانند باعث ارتقا خلاقیت و شادکامی دانش آموزان شوند. انسان برای خلق نشاط و پویایی در زندگی نیازمند نوآوری و ابتکار است، تا انگیزه تنوع طلبی خود را ارضا کند. جامعه انسانی برای زنده ماندن و گریز از مرگ و ایستایی به تحول و نوآوری نیاز دارد . اما مسؤولیت سازمانهای آموزشی به خصوص آموزش و پرورش که وظیفه تعلیم و تربیت فرزندان و آینده سازان جامعه را بر عهده دارد، صبغ های دیگر به خود میگیرد. اصولا یکی از شاخصه های رشد و ارتقای علمی در هرکشوری شکوفایی و تجلی خلاقیت و ابتکار عمل به عنوان زیر ساخت آنجا می باشد. از اینرو، سازمانهای آموزشی وظیفه فراهم آوردن زمینه رشد و پرورش خلاقیت، شادی و نوآوری و استفاده صحیح و جهتدار از استعدادها و تواناییهای افراد را برعهده دارندکه این خود زمینه ساز توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در جامعه است.

ملاحظات اخلاقی

طرح این مقاله با کد پژوهش ۷۳/ ۲۰/ ۱/۱۷/ د در کمیته اخلاق دانشگاه پیام نور مرکز زاهدان به تصویب رسیده است.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می دارند هیچ تعارضی منافعی وجود ندارد.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله بر خود لازم می دانند که از سازمان محترم آموزش و پرورش و کلیه دانش آموزانی که در این طرح پژوهشی صبورانه همکاری داشته اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایند

منابع

1. Ghazanfari, A. Validating Adolescent Coping Scale, Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology,2008, 11 (3), 290-293. (Persian)
2. Dehghanizadeh M H and Hossein Chari M. Investigating the Psychometric Properties of Students' Burnout Scale, Journal of School Psychology, 2012, 5, 15- 22. (Persian)
3. Seginer R, Mahajna S. On the meaning of higher education for transition to modernity youth: Lessons from future orientation research of Muslim girls in Israel. International Journal of Educational Research, 2016, 76.112-119.
4. Buss D.The evolution of happiness. Am Psychol, 2000, 55 (1):15-23.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

5. Martin A J & Marsh H W. Academic buoyancy: Towards an understanding of students' everyday academic resilience. Journal of School Psychology, 2008, 46, 53-83.
6. Steger M F, Kawabata Y, Shimai S, et al. The meaningful life in Japan and the United States: Levels and correlates of meaning in life. J Research in Personality 2008; 42: 660–۶۷۸.
7. Thomas T. The Relationship of Organizational Learning with Creativity and Entrepreneurship of Canadian Secondary School Managers, Managers' Entrepreneurship Magazine,2011, 3-8.
8. Frankl VE. Unheard crying for meaning: Psychotherapy and humanism. New York: Washington Square Press; 2000
9. Steger M F, Frazier P, Oishi S, et al. The Meaning in Life Questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. J Counseling Psychology 2006; 53: 80–93.
10. King L A, Napa C K. What makes a life good? J Personality and Social Psychology 1998; 75: 156–165.
11. Putwain Dv., Connors L., Symes W., and Douglas-Osborn E. Is academic buoyancyanything more than adaptive coping? Anxiety, stress and coping: An International Journal 2012,25.349-358.
12. Totie Chubar M. Investigating the relationship between creativity and academic vitality in students, psychology and education sciences », 2017, 3 (2): 45-52. (Persian)
13. Solberg PA, Hopkins WG, Ommundsen y and Halvari H. Effects of three training types on vitality among older adults: A self-determination theory perspective psychology of sport and exercise, 2012, 13.407-417.
14. Radbakhsh N, Mohanadifar MA, Kianersi F. Effectiveness of the game and storytelling on increasing the creativity of children, Quarterly initiative and creativity, 2012, 2 (4): 1-19. (Persian)
15. Keshavarzie S and Nikpour M. Recognizing the Effective Factors on Increasing the Creativity of Children in the Design of the Educational Space, The Third Scientific Conference on New Horizons in Geography Sciences and Urban Planning, Tehran, Institute for the Development and Promotion of Basic Sciences and Technologies, 2016. (Persian)
16. Afrouz Gh. Introduction to Psychology and Teaching of Children and Adolescents, Olia Publications and Coaches, 11th Edition, 2007. (Persian)
17. Fallah M H and Nik Fargam MR. The Ethics in Religious Doctrines and Its Impact on Higher Happiness - A Case Study of Female Students of Yazd Universities, Islamic Sciences, 2012, 16, 113- 136. (Persian)
18. Mahon, N.E., Yarcheski, A., Yarcheski, T.J. Happiness as elated to gender and health in early adolescents. Clin Nur Res ,2005, 34(2),175- 190.
19. Kahneman, D., Riis, J. Living and thinking about it , two perspectives, in Huppert. F.A., Karerne, and N. Baylis, the science of well-being , oxford university press, 2005.
20. Rasuli F. The Relationship Between Happiness and Quality of Nursing Services in Ilam Hospital, 2016. (Persian)
21. Fazle Elahie S, Isfahani JahangirJ and Hagh goyan N. Measuring the Rate and Factors Affecting the Joy of Students of the Campus of Qom University - Journal of Psychology and Religion - Third Year, 2010, 4, 89- 108. . (Persian)
22. Elafifar M, Abbasi A and Zamani T. The Effectiveness of Cognitive-Teaching-A Guide to Students' Academic Burnout and Excitement, National Conference on Humanities, Tehran, Danesh Farzanegan Development Co, 2017.
23. Zabihi Hessari KH and Rezaei Sani M. Relationship between the dimensions of genuine leadership and the dimensions of creativity of teachers with academic vitality in students in Sabzevar, the 4th International Conference on Recent Innovations in Psychology, Counseling and Behavioral Sciences, Tehran, Nikan University, 2017. (Persian)
24. Motahamatini M and Delaware A. Investigating the Relationship between Personality Characteristics and Creativity Characteristics with Students' Liveliness, Fourth International Conference on Recent Innovations in Psychology, Counseling and Behavioral Sciences, Tehran, Nikan University, 2017. (Persian)
25. Gajda A. The relationship between school achievement and creativity at different educational stages, Thinking Skills and Creativity, 2016, 23, 42- 57.
26. Phan H , Ngu B. An empirical analysis of students Learning and achievements A motivational approach . educational Journal , 2014, 3(4). 203-216.
27. Mansour M. Genetic Psychology: A Psychological Transformation from

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]

ChildhoodTill aging Tehran: the side, 2016. (Persian)
28. Rahmani, F, Seyyed Fatemi, N., Brothers Razaei, M., Sinclair, K., andFathiAzar, A. (1784) The relationship of parenting education to the amountStudent behavioral problems. Journal of Psychiatry and Psychology Clinical Clinical Sciences of Iran, 2016, 12 (4): 365- 370. (Persian)
29. Majd abadi, Z. Meaning of Life Questionnaire, Journal of Developmental Psychology (Iranian Psychologists), 2017, 13 (51): 331- 333. (Persian)
30. Dehghani Zadeh, M. H and Hossein Chari, M. Academic vitality and perception of family communication pattern; The mediating role of self-efficacy, teaching and learning studies, 2010, 4 (2): 21- 47. (Persian)
31. Kazemi, M. Ways to cultivate creativity, Knowledge Magazine, 2004, 92. (Persian)
32. Ali Pour, A and Noor Bala, A. A. Preliminary evaluation of the reliability and validity of the Oxford Happiness Questionnaire in Tehran University students, Thought and Behavior, 2004, 17- 18. (Persian)
33. Mohamadi Sangachin, Z. Investigating the Relationship between Happiness and Psychological Empowerment with Creativity Mediation in Female Students in Bandar Anzali, the Second National Conference on New Approaches in Education and Research, 2018: 1-7. (Persian)
34. Norie Porlaiveli, R. and Bakhshani, N. M. The Relationship between Feeling Meaningful Life and Quality of Life of Breast Cancer Patients, Pathology Conference, Rooting and Repair in Psychology, 2013: 1-9. (Persian)
35. Haj Alizadeh, K, Delvari, S, Bolandnazar, M and GH anbariyan, N. Investigating the relationship between happiness, life expectancy and creativity in high school students, the third new conference on positive psychology, 2017, 24-43. (Persian)

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-27]